

Назва навчальної дисципліни	АНТРОПОГЕННЕ ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).
Кількість кредитів	4
Шифр навчальної дисципліни	ВК
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Михалюк Ілона Михайлівна
Науковий ступінь	кандидат біологічних наук
Вчене звання	
Посада викладача	старший викладач кафедри біології, екології та методик їх навчання
Контактний телефон викладача	0966574738
Профайл викладача	https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/kaf_bio/vykladachi/mykhaliuk.pdf
Е-mail викладача	ПонаММ@i.ua
Розклад консультацій	Очні консультації
Час проведення	14.40 – 17.00
Місце проведення	44 ауд.

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Антропогенне ландшафтознавство» належить до вибіркових освітніх компонентів циклу професійної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Курс «Антропогенне ландшафтознавство» спрямований на формування у студентів світоглядних, загальнонаукових та конкретно-наукових знань про антропогенні ландшафти, а також на прикладні аспекти їх раціонального використання.

Метою курсу є: формування у студентів уявлення про нерозривну єдність всіх природних компонентів ландшафтної сфери Землі, знань про природні та антропогенні комплекси, наукові основи оптимізації взаємовідносин людини і природи, принципи і методи дослідження ландшафтів.

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних занять	Методи контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. ЛАНДШАФТНА СФЕРА ПЛАНЕТИ ЗЕМЛЯ			
Поняття «ландшафтна сфера» та структура ландшафтної сфери	Основні етапи розвитку ландшафтної сфери	Усне та письмове опитування	25
Становлення та розвиток антропогенного ландшафтознавства	Термінологія в антропогенному ландшафтознавстві		
Стадії розвитку та сукцесійні особливості динаміки антропогенних ландшафтів	Ландшафтно-інженерні системи та їх охорона		
Класифікація антропогенних ландшафтів за видом господарської діяльності або за їх змістом.	Класифікації антропогенних ландшафтів за Ф.М. Мільковим		
Класифікація антропогенних ландшафтів за їх господарським значенням.	Точкові антропогенні ландшафти		

Класифікація антропогенних ландшафтів за їх походженням та глибиною впливу людини на природу.	Гуманістичні антропогенні ландшафти		
Змістовий модуль 2. ТИПОЛОГІЧНІ СТРУКТУРИ І МЕЖІ АНТРОПОГЕННИХ ЛАНДШАФТІВ			
Таксономія типологічних структур	Відміни між натуральною смугою і антропогенною зоною	Усне та письмове опитування	45
Райони співвідношення натуральних та антропогенних ландшафтів	Районування антропогенних ландшафтів лісопольової зони України		
Основні підходи у пізнанні антропогенних ландшафтів. «Правило тріади» у пізнанні антропогенних ландшафтів	Експертне оцінювання антропогенних ландшафтів		
Класи антропогенних ландшафтів	Гірські й рівнинні рекреаційні ландшафти		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)		Захист ІНДЗ	10
Підсумкове тестування			20
Всього			100

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК01.	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
ЗК03.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК06.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ФК17	Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.
ФК21.	Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.
ФК24.	Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
ПР02.	Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.
ПР03.	Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
ПР06.	Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.
ПР07.	Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного івітчизняного досвіду.
ПР22.	Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати під час підготовки питань для самостійної роботи.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Літературні джерела

1. Василега В. Д. Ландшафтна екологія: навчальний посібник. Суми:СумДу, 2010. 303 с.
2. Голубець М. А. Біосфера і охорона навколишнього середовища. Львів: Світ, 2000. 351 с.
3. Гродзинський М. Д. Ландшафтна екологія: навчальний підручник. Київ : Знання, 2014. 550 с.
4. Гродзинський О. М. Основи ландшафтної екології. Київ : Либідь, 1993. 224 с.
5. Гуцуляк В. М. Ландшафтна екологія : навч. посібник. Чернівці: Вид-во Чернівецького університету, 2002. 272 с.
6. Гуцуляк В. М., Максименко Н. В., Дудар Т. В.. Ландшафтна екологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів . Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 284 с.
7. Гуцуляк В. М. Ландшафтна екологія: геохімічний аспект : навч. посібник. Чернівці: Рута, 2001. 271 с.
8. Гуцуляк В.М. Основи ландшафтознавства : навч. посібник. К.: НМК ВО, 1992. 60 с.
9. Давиденко В. А., Білявський Г. О., Арсенюк С. Ю. Ландшафтна екологія. Київ: Лібра, 2007. 280 с.
10. Денисик Г.І. Антропогенні ландшафти Правобережної України. Вінниця: Арбат, 1998. 292 с
11. Матковська С. І. Ландшафтознавство: навч. посібник. для студентів спец. 103 "Науки про Землю", а також для викл. географії, екологі ; Поліс. нац. ун-т. Херсон : Олді-Плюс, 2021. 143 с
12. Мельник А. В. Ландшафтний моніторинг. Київ: 1993. 152 с.
13. Рибалова О. В. Ландшафтна екологія: курс лекцій. Для студентів денної форми навчання. Напрям підготовки «Охорона навколишнього природного середовища та збалансоване природокористування». Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр». / Укладач: О.В. Рибалова. Харків : НУЦЗУ, 2015. 256 с.

Нормативно-правові акти

1. Програма поліпшення якості базових спостережень за забрудненням та моніторингу навколишнього природного середовища. Наказ міністерства екології та природних ресурсів України № 57 від 18 лютого 2002 р.
2. Водний Кодекс України (Відомості Верховної Ради, 1995, № 24, ст.189) (введений в дію Постановою ВР № 214/95-ВР від 06.06.95).
3. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-ХІІ із змінами і доповненнями.

Інформаційні ресурси

1. <https://mepr.gov.ua> – Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів
2. <https://www.davr.gov.ua> – Державне агентство водних ресурсів України
3. <https://www.dei.gov.ua> – Державна екологічна інспекція України
4. <http://ecoternopil.gov.ua/index.php/pryrodni-resursy/ekolohichna-merezha> – управління екології та природних ресурсів в Тернопільській області
5. <http://www.necu.org.ua> – Національний екологічний центр України.